

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Навчально-науковий інститут права
Кафедра суспільних дисциплін

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять та самостійного вивчення
з дисципліни

«Педагогіка і методика викладання у вищій школі»

для студентів спеціальності 8.04010601 «Екологія та охорона
навколишнього середовища», 8.08010105 «Геоінформаційні системи та
технології»

денної форми навчання

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Рекомендовано до друку
методичною комісією

Протокол № _____ від _____ 2015

Рівне – 2015

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного вивчення з дисципліни «Педагогіка і методика викладання у вищій школі» для студентів 8.04010601 «Екологія та охорона навколишнього середовища», 8.08010105 «Геоінформаційні системи та технології» денної форми навчання / В.А. Сокаль. – Рівне: НУВГП, 2015. - 24 с.

Упорядник : В.А.Сокаль, канд. педагогічних наук, доцент

Відповідальний за випуск: А.Є.Залужна, доктор філософських наук,
професор

Національний університет
водного господарства
та природокористування

© Сокаль В.А. , 2015
© НУВГП, 2015

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ЗМІСТ

Передмова

1. Методичні поради для роботи над дисципліною.....	6
2. Програма навчальної дисципліни.....	7
3. Теми семінарських занять.....	9
4. Плани семінарських занять.....	9
5. Завдання для самостійної роботи.....	16
6. Питання до підсумкового контролю з дисципліни.....	19
7. Методичне забезпечення дисципліни.....	22
8. Рекомендована література.....	23
9. Інформаційні ресурси.....	24

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Передмова

Вивчення дисципліни «Педагогіка і методика викладання у вищій школі» передбачає підготовку національної еліти, яка здатна оволодіти освітньо-світоглядною парадигмою гуманітаризації, гуманізації і демократизації вищої освіти, забезпечує різнобічний розвиток особистості викладача і студента ВНЗ.

Для успішного здійснення професійної діяльності необхідними є знання про сутність та складові поведінки людини, знання про закономірності перебігу психічних процесів, сутність психічних станів людини, індивідуально-психологічні властивості особистості, а також психологічні (суспільні за своєю внутрішньою сутністю) фактори розвитку міжособистісних та міжгрупових стосунків.

Метою вивчення навчальної дисципліни є пізнання закономірностей психічної діяльності та індивідуально-психологічних властивостей особистості; формування потреби в особистісному розвитку, вмінь виявляти психологічні особливості інших людей та будувати позитивні стосунки з оточенням і досягати індивідуальних цілей у процесі навчання, системи психолого-педагогічних знань, які сприятимуть ефективності професійної діяльності, підвищенню психологічної культури викладачів і студентів ВНЗ.

Навчальна програма дисципліни «Педагогіка і методика викладання у вищій школі» розрахована на студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними програмами підготовки магістрів, а також для слухачів факультетів підвищення кваліфікації Інститутів післядипломної освіти.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- засвоєння основних термінів і понять психології та педагогіки вищої школи на рівні відтворення, тлумачення та використання їх у повсякденному та професійному житті;
- опанування знань про психологічні особливості студентського періоду життя людини та усвідомлення закономірностей професійного становлення та особистісного зростання майбутніх фахівців;
- формування вмінь і навичок використання психодіагностичних методик відповідно до їх призначення, психолого-педагогічних знань про студента та викладача ВНЗ для аналізу конкретних ситуацій в професійній діяльності.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни «Педагогіка і методика викладання у вищій школі» передбачає здобуття студентами уявлень про педагогіку і психологію вищої школи як про галузі науки.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування потреби в особистісному розвитку, вмінь будувати позитивні стосунки з оточенням і досягати індивідуальних цілей у процесі навчання, системи психолого-педагогічних знань, які сприятимуть ефективності професійної діяльності.

Завдання вивчення дисципліни

Методичні: забезпечити підготовку магістрів до комплексного вирішення завдань дослідницької роботи, вміти застосовувати загально прийняті форми і методи виховної роботи у практичній роботі вищого навчального закладу.

Когнітивні: сформувати знання з використання ефективних форм і методів виховання з метою формування гармонійно розвиненої особистості.

Практичні: сформувати уміння проведення виховної роботи зі студентами, батьками, педагогічним колективом та громадськістю відповідно до мети національного виховання.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- засвоєння основних термінів і понять педагогіки і психології вищої школи;
- тлумачення та використання їх у професійній діяльності;
- формування вмінь і навичок використання психолого-педагогічних знань в професійній та педагогічній діяльності.

Згідно з вимогами державних стандартів щодо вищої освіти, магістр, вивчаючи дисципліну «Педагогіка і психологія вищої школи», повинен

знати:

- сутність і закономірності розвитку особистості, анатомо-фізіологічні, психологічні та вікові особливості студентів;
- зміст основних індивідуально-психологічних характеристик, значення та співвідношення пізнавальної (інтелектуальної) та емоційно-вольової (афективної) сфери викладача і студента ВНЗ;
- структуру, функції та зміст основних видів діяльності викладача і студента ВНЗ;
- історичний контекст формування та зміст основних педагогічних категорій (освіта, навчання, виховання, розвиток,

професійна підготовка);

• основні складові та напрями сучасних психологічних досліджень;

• психологічну структуру та основні підходи до вивчення особистості викладача і студента ВНЗ

• діагностику і методи визначення рівнів вихованості студентської молоді; типологію студентської молоді;

• основний зміст державного стандарту вищої освіти та напрями реформування системи освіти в Україні відповідно до вимог сучасного суспільства

• методи аналізу ефективності педагогічного управління процесом формування особистості студента;

• теорію та методiku національного навчання і виховання, специфіку роботи куратора, вихователя групи продовженого дня, вихователя школи-інтернату та дитячого

• принципи, форми і методи організації навчально-виховної роботи з студентами;

• принципи організації різних студентських об'єднань, студентських колективів та керівництва ними;

• методiku аудиторної і поза аудиторної роботи з студентами зі свого предмета.

уміти:

• визначати конкретні завдання навчально-виховного впливу, виходячи із загальної мети національного виховання, рівня вихованості студентського колективу і умов навколишнього середовища;

• володіти методами і формами організації навчально-виховного процесу, педагогічної діагностики та педагогічного прогнозування;

• визначати мету навчання і виховання у відповідності з рівнем вихованості студентів, будувати навчально-виховний процес на основі глибокого і систематичного вивчення студентської молоді, їх інтересів і запитів;

• регулювати і корегувати міжособистісні стосунки в студентському колективі, проводити в ньому профілактику розмежування, конфронтації: формувати гуманні відносини зі студентами на рівні співпраці з урахуванням національних традицій;

• зробити студентське самоврядування ефективним виховним засобом;

- налагоджувати стосунки з батьками студентів, вести педагогічну пропаганду, домагаючись єдності виховних впливів ВНЗ, позашкільних установ, сім'ї та громадськості;

- сприяти самовихованню, самоосвіті та саморозвитку студентів;

- використовувати у навчально-виховній роботі духовні надбання рідного народу, традиції української етнопедагогіки; володіти основними категоріями психолого-педагогічних знань та застосовувати їх при виконанні теоретичних і практичних завдань;

- ставити мету, планувати задачі та визначати методи дослідження психологічних категорій (пізнавальні процеси, емоційна сфера, прояви індивідуальності);

- інтерпретувати дані досліджень та визначати напрями корекційної роботи з урахуванням індивідуально-психологічних властивостей особистості студента.

- застосовувати принцип наукової організації педагогічної праці;

- аналізувати, узагальнювати і використовувати передовий педагогічний досвід, досягнення психолого-педагогічної науки, систематично підвищувати свою педагогічну кваліфікацію.

1. Методичні поради для роботи над дисципліною

Зміст дисципліни реалізується опануванням трьох блоків: теоретичного, практичного та блоку самостійної роботи.

Напрямами самостійної роботи з вивчення курсу є: вивчення окремих тем та питань, підготовка фіксованих виступів, підготовка до семінарських занять, виконання індивідуальних завдань.

Для розуміння студентами змісту курсу, системи семінарських занять та самостійного вивчення, форми підсумкового контролю вказівки містять програму навчальної дисципліни, теми і плани семінарських занять, теми самостійної роботи та вимоги до звіту про її виконання, індивідуальні завдання, критерії оцінювання, питання до підсумкового контролю, рекомендовану (базову, допоміжну) літературу, інформаційні ресурси.

Для успішної підготовки до семінарського заняття розділ «Плани семінарських занять» містить тему, вид семінарського заняття, методи, які будуть застосовуватись в процесі проведення семінару, мотивацію навчання, мету, актуалізацію опорних знань, план, основні поняття, зміст узагальнення вивченого, завдання для підготовки до семінарського заняття, контрольні запитання до теми та літературу

з вказівкою сторінок вивчення відповідної теми.

З метою актуалізації опорних знань, узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів студентам пропонується опрацювання конспекту лекції, рекомендованої літератури та контрольні запитання для самоперевірки.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи становлення педагогіки вищої школи.

Тема 1. Педагогіка вищої школи у системі психолого-педагогічних наук. Предмет і завдання педагогіки вищої школи. Педагогіка та її основні категорії. Основні тенденції у сфері освіти. Історія розвитку та становлення педагогіки вищої школи. Зв'язки педагогіки вищої школи з іншими науками. Структура вищої освіти. **Основи дидактики вищої школи.** Сутність процесу навчання у вищій школі. Управління та самоуправління навчанням. Закономірності та принципи процесу навчання. Зміст освіти у вищій школі. Сучасні технології навчання

Тема.2 Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу. Професійна педагогічна діяльність викладача ВНЗ. Функції викладача ВНЗ. Права та обов'язки співробітників ВНЗ. Навчально-педагогічна діяльність викладача ВНЗ

Наукова організація праці викладача як чинник його професійного самовдосконалення. Психолого-педагогічна структура діяльності викладача. Психологія стилів педагогічної діяльності. Типологія викладачів. Авторитет викладача. **Психолого-педагогічна характеристика студентського віку.** Загальна психологічна характеристика студентського віку. Суперечливості та кризи студентського віку. Роль вищого навчального закладу в процесі соціалізації особистості студента як фахівця. Адаптація студента до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності. Типологічні особливості сучасних студентів. Роль самовиховання в професійному зростанні студента.

Змістовий модуль 2. Методика викладання у вищій школі

Тема 3. Методи, засоби і форми організації навчання у вищій школі. Словесні методи навчання. Практичні методи навчання. Наочні методи навчання. Засоби навчання. Педагогічні конфлікти, їх види і причини виникнення. Розв'язання та усунення педагогічних конфліктів. Аудиторна та поза аудиторна робота. Виробничі практики.

Сутність педагогічного спілкування. Особливості, функції педагогічного спілкування. Структура педагогічного спілкування. Стил ь та моделі педагогічного спілкування викладача і студент.

Тема 4. Методика проведення занять у вищій школі. Методика проведення лекційного заняття. Методика проведення практичних та семінарських занять. Методика проведення лабораторних занять. Методика організації самостійної роботи студентів. Методика підготовки навчально-методичного комплексу дисципліни.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем змістових модулів	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	л	пр	ср	Усього	л		ср
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи становлення педагогіки і психології вищої школи.								
Тема 1. Педагогіка вищої школи у системі психолого-педагогічних наук	20	2	2	16	20	2	-	18
Тема 2. Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу	20	2	2	16	20		2	18
Змістовий модуль 2. Організація навчально-виховної роботи у ВНЗ								
Тема 3. Методи, засоби і форми організації навчання у вищій школі	20	2	2	16	20			20
Тема 4. Методика проведення занять у вищій школі	30	2	2	16	20		2	18
Разом	90	8	8	74	90	2	4	84
Усього годин	90	8	8	74	90	2	4	84

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Педагогіка вищої школи у системі психолого-педагогічних наук	2
2.	Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу	2/2
6	Методи, засоби і форми організації навчання у вищій школі	2
7	Методика проведення занять у вищій школі	2/2
	Разом	8/4

5. Плани семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Тема: Педагогіка вищої школи у системі психолого-педагогічних наук.

Вид заняття: семінар - розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання: особистісне і професійне самовдосконалення

Мета: *знати* особливості психічних процесів в навчально-пізнавальній діяльності та емоційно-вольовій сфері студента
вміти використовувати знання для підвищення успішності, організації самостійної роботи та розвитку емоційно-вольової сфери особистості

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми «Педагогіка і дидактика вищої школи.»

План

1. Педагогіка вищої школи як наука. Предмет і завдання педагогіки вищої школи.
2. Педагогіка та її основні категорії..
3. Основні тенденції у сфері освіти.
4. Історія розвитку та становлення педагогіки вищої школи. Зв'язки педагогіки вищої школи з іншими науками.
5. Структура вищої освіти.
6. Дидактика вищої школи.

Основні поняття: психічні процеси, інтелектуально-пізнавальні, розвиток, самостійна пізнавальна діяльність, форми переживання почуттів, техніки керування емоціями, вольові якості особистості, виховання волі, навчання, виховання, розвиток, освіта, система освіти,

ланки освіти,

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психолого-педагогічними тестами, тестовий контроль знань,

Література:

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: Навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. – К.: Кондор, 2008. – 272 с.

2. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. - 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – С.75-81.

3. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. – К.: Каравела, 2008. – С.155-181.

4. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: «Академвидав», 2006. – С.32-41 (Альма-матер).

5. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. – Видання друге, перероблене та доповнене. – К.: «Центр навчальної літератури», 2004. – С. 211-230.

6. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. Посіб. – 3-тє вид., – К.: Вища шк., 2004. – С. 357-397.

7. Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – С. 172-184.

Завдання для підготовки до семінарського заняття

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Завдання для самостійної роботи

1. Визначити предмет і завдання педагогіки вищої школи.
2. Охарактеризувати основні категорії педагогіки вищої школи.
3. Визначити основні тенденції розвитку освіти.
4. Історія розвитку педагогіки як науки.
5. Характеристика освітньої системи України.
6. Визначити етапи становлення дидактики вищої школи.

Завдання для індивідуальної роботи.

1. Законспектувати основні положення закону України «Про вищу освіту»
2. Дати визначення основним категорія педагогіки і пихології вищої школи.
3. Скласти кросворд «Історія становлення педагогіки як науки»

4. Побудувати схему «Система освіти України».

Тематика рекомендованих рефератів: «Психологія вищої школи як наука», «Розвиток психічних процесів у студентському віці», «Історія розвитку та становлення педагогіки як науки», «Педагогіка вищої школи як наука. Характеристика основних категорій педагогіки вищої школи», «Освітня система України», «Дидактика вищої школи».

II. Відповідно до плану семінарського заняття, опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи

Семінарське заняття № 2

Тема.2 Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу.

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мета: *знати* особливості студентського віку, типологію студентства, форми адаптації студентської молоді до навчання у ВНЗ
вміти застосовувати отримані знання в професійній діяльності

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми «Психолого-педагогічна характеристика студентського віку»

1. Професійна педагогічна діяльність викладача ВНЗ.
2. Функції викладача ВНЗ.
3. Права та обов'язки співробітників ВНЗ.
4. Навчально-педагогічна діяльність викладача ВНЗ.
5. Психологічна характеристика особистості викладача.
6. Професійна самосвідомість викладача.
7. Наукова організація праці викладача як чинник його професійного самовдосконалення.
8. Психолого-педагогічна структура діяльності викладача. Психологія стилів педагогічної діяльності.
9. Типологія викладачів.
10. Психолого-педагогічна характеристика студентського віку.
11. Типологія студентської молоді.
12. Адаптація студентської молоді до навчання у ВНЗ.
13. Професійне самовдосконалення майбутніх фахівців

Основні поняття: студентський вік, вікові кризи, типологія студентства, соціальна адаптація, професійне

самовдосконалення.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психолого-педагогічними тестами, тестовий контроль знань,

Література:

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: Навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. – К.: Кондор, 2008. – 272 с.
2. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посібник. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – С. 113-209 (Альма-матер).
3. Савчин М.В. Педагогічна психологія: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2007. – С. 344-3348 (Альма-матер).
4. Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – С. 70-79.
5. Філоненко М.М. Психологія спілкування. підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – С. 151-18.
6. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: «Академвидав», 2006. – С.53-57 (Альма-матер).

Завдання до самостійної роботи

7. Дати характеристику професійній діяльності викладача ВНЗ.
8. Визначити функції викладачів ВНЗ.
9. Особливості навчально-педагогічної діяльності викладача ВНЗ.
10. Охарактеризувати психологічні особливості викладачів ВНЗ.
11. Наукова організація праці викладача як чинник його професійного самовдосконалення.
12. Авторитет викладачів.
13. Дати психологічну характеристику студентства як періоду пізньої юності або ранньої дорослості.
14. Визначити суперечності та кризи студентського віку.
15. Обґрунтувати роль вищого навчального закладу в процесі соціалізації особистості студента як фахівця.
16. Адаптація студента до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності.

Завдання для індивідуальної роботи.

1. Законспектувати права та обов'язки викладачів та студентів ВНЗ.
2. Дати характеристику функціям викладачів ВНЗ.
3. Побудувати схему «Психолого-педагогічна структура діяльності

викладача.

4. Заповнити таблицю «Типологія викладачів ВНЗ»

Типи викладачів	Характеристика типів	Стиль спілкування пед.	Характеристика стилю

5. Дати характеристику типології студентської молоді.

II. Відповідно до плану семінарського заняття опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи

Семінарське заняття № 3

Тема: Методи, засоби і форми навчання у вищій школі

Вид заняття: семінар-бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота.

Мета: знати зміст освіти у вищій школі, основні категорії дидактики вищої школи, знати методи засоби навчання у вищій школі *вміти* застосовувати отримані знання в професійній діяльності

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми «**Методи і засоби навчання**»

План

1. Сутність процесу навчання у вищій школі.
2. Закономірності та принципи процесу навчання.
3. Зміст освіти у вищій школі.
4. Сучасні технології навчання.
5. Класифікація методів навчання у ВНЗ. .
6. Словесні методи навчання
7. Наочні методи навчання.
8. Практичні методи навчання.
9. Засоби навчання та їх класифікація.
10. Форми організації занять і вищій школі.
11. Форми організації навчання у вищому навчальному закладі.
12. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.
13. Сутність педагогічного спілкування. Особливості, функції педагогічного спілкування.
14. Структура педагогічного спілкування. Стиль та моделі педагогічного спілкування викладача і студент.

Основні поняття: дидактика, методи, форми організації, засоби навчання, методи, засоби навчання, бесіда, лекція, розповідь, інструктаж, метод вправ, практична робота, лабораторна робота, дослідницькі роботи, демонстрування.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психолого-педагогічними тестами, тестовий контроль знань,

Література:

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: Навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. – К.: Кондор, 2008. – 272 с.
2. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посібник. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – С. 113-209 (Альма-матер).
3. Савчин М.В. Педагогічна психологія: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2007. – С. 344-3348 (Альма-матер).
4. Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – С. 70-79.
5. Філоненко М.М. Психологія спілкування. підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – С. 151-18.
6. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: «Академвидав», 2006. – С.53-57 (Альма-матер).

Завдання до самостійної роботи

1. Визначити основні категорії дидактики вищої школи.
2. Дати характеристику принципам навчання.
3. Обґрунтувати зміст освіти у вищій школі.
4. Охарактеризувати сучасні технології навчання.
5. Дати характеристику методам навчання у вищій школі.
6. Засоби навчання у вищій школі.
7. Педагогічні конфлікти, їх види і причини виникнення. Розв'язання та усунення педагогічних конфліктів.

Завдання для індивідуальної роботи.

1. Побудувати схему процесу навчання у вищій школі
2. Розробити презентацію сучасним технологіям навчання.
3. Скласти розклад занять на семестр для своєї спеціальності.
4. Підготувати фрагмент подачі нового матеріалу з професійно-орієнтованої дисципліни використовуючи словесні методи навчання.

5. Побудувати модель педагогічного спілкування викладачів та студентів
6. Визначити правила педагогічного спілкування.
- II.** Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Семінарське заняття №4

Тема: Методика викладання у вищій школі.

Вид заняття: семінар-бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мета: *знати* методику проведення лекційних, практичних. Лабораторних занять, методику організації самостійної роботи студентів.

вміти застосовувати отримані знання в професійній діяльності

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми «Методика проведення занять у вищій школі»

План

1. Методика підготовки лекційного заняття.
2. Методика підготовки лабораторного та семінарського заняття.
3. Методика організації самостійної роботи студентів.
4. Методика підготовки навчально-методичного комплексу дисципліни.

Література:

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: Навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. – К.: Кондор, 2008. – 272 с.
2. Савчин М.В. Педагогічна психологія: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2007. – С. 344-3348 (Альма-матер).
3. Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – С. 70-79.
4. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: «Академвидав», 2006. – С.53-57 (Альма-матер).

Основні поняття: форми організації занять у ВНЗ, лекційне заняття, практичне заняття, лабораторне заняття, виробнича практика, навчально-методичний комплекс.

Узагальнення вивченого: діагностика знань, виконання вправ, робота з психологічними тестами, тестовий контроль знань

Завдання для підготовки до семінарського заняття

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

Завдання для самостійної роботи

1. Визначити основні форми організації навчання у вищій школі.
2. Визначити особливості проведення різних типів лекційних занять.
3. Дати характеристику етапам підготовки семінарського заняття.
4. Обґрунтувати методика проведення лабораторних занять.
5. Педагогічний контроль та основні форми його здійснення.
6. Самостійна робота студентів. Виробнича практика студентів.

Завдання для індивідуальної роботи.

1. Підготувати лекційне заняття з професійно-орієнтованої дисципліни.
2. Скласти план практичного заняття з професійно-орієнтованої дисципліни.
3. Підготувати методичні рекомендації до практичних занять професійно-орієнтованої дисципліни.

II. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	К-сть Год.
1.	Історія становлення педагогіки вищої школи	8/8
2	Методи педагогічних досліджень.	6/6
3.	Педагогічне спілкування	6/8
3.	Педагогічна майстерність викладача ВНЗ	8/8
4.	Актуальні проблеми дидактики на сучасному етапі..	6/8
5	Методи, прийоми і форми організації навчання	6/6
6.	Методи, прийоми і форми виховання у вищій школі	6/8
7.	Організація самостійної роботи студентів	6/8
8.	Сучасні технології навчання у ВНЗ	8/8
9.	Методика організації педагогічної та виробничої практики	6/8

	студентів.	
10.	Профілактика девіантної поведінки у студентському віці	6/8
11.	Методика розробки навчального плану	8/8
	Разом	74/84

Оформлення звіту про самостійну роботу

Підсумком самостійної роботи вивчення дисципліни «Педагогіка і методика викладання у вищій школі» є складання письмового звіту за темами, вказаними в таблиці.

Захист звіту про самостійну роботу відбувається у терміни, обумовлені студентом і викладачем

Види самостійної роботи

1. Письмовий звіт за темами, вказаними в таблиці.
2. Психологічний портрет майбутнього фахівця.
3. Презентація наукового фільму з психології і педагогіки.
4. Підготовка презентації до реферату.
5. Презентація наукової статті.
6. Написання наукової статті для публікації у студентському збірнику.
7. Підготовка виступу на студентську конференцію.
8. Участь в олімпіаді з педагогіки.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих).

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з семінарських занять – на основі перевірки конспектів та виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Завдання до семінарського заняття (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, психолого-педагогічні дослідження та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень

Сума балів за всі форми навчальної діяльності

Поточне тестування та самостійна робота				Сума
T1	T2	T3	T4	
25	25	25	25	100

9. Шкала оцінювання в ECTS

Сума балів за всі форми навчальної діяльності	Для заліку
90 – 100	зараховано
82 – 89	
74 – 81	
64 – 73	
60 – 63	
35 – 59	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Питання до підсумкового контролю

Модуль 1

1. Закон України «Про вищу освіту»: галузеві стандарти.
2. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах: нормативно-правова база організації навчального процесу, форми організації навчання, навчальний час студента, робочий час викладача, форми навчання.
3. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів.
4. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти: навчальний план, навчальна програма, підручник, методичні рекомендації.
5. Зміст стандартизації і гуманізації вищої професійно-педагогічної освіти на рівні навчальних планів і програм.
6. Зміст, керівництво, форми методичної роботи у ВНЗ.
7. **Лекція як форма організації і метод навчання.**
8. Завдання, переваги і недоліки лекційного викладання.
9. Методична концепція лекційного курсу.
10. Підготовка та організація лекційних занять.
11. Методика і техніка читання лекцій.
12. Сучасні проблеми лекційного викладання.
13. Функції і види лекцій у вищій школі.
14. Оцінка якості лекції.
15. Навчально-методичне забезпечення проведення лекцій.
16. **Семінарські заняття як форма організації навчання.**
17. Види і методика проведення семінарських занять.
18. Дискусія як метод навчання у вищій школі.
19. Методика проведення практичного заняття.
20. Методика підготовки та проведення лабораторного заняття.
21. Методика проведення факультативів, спецкурсів та спецсемінарів як форм організування навчання у вищому навчальному закладі.
22. Оцінка якості семінару, практичного, лабораторного заняття.
23. Навчально-методичне забезпечення проведення семінарського, практичного, лабораторного заняття, факультативів, спецкурсів, спецсемінарів.
24. Сутність і значення самостійної роботи студентів.
25. **Види самостійних робіт і педагогічне керівництво ними.**
Труднощі їх організації.

26. Загальні засади науково-дослідної роботи студентів.

27. Види і форми науково-дослідної роботи студентів.
28. Вимоги і методичні рекомендації щодо написання і захисту магістерської роботи.
29. Методика організації і проведення індивідуальних занять, консультацій.
30. Методика організації і проведення навчальної і виробничої практики студентів.
31. Навчально-методичне забезпечення самостійної навчально-пізнавальної діяльності, науково-дослідної й індивідуальної роботи, індивідуальних занять, консультацій, навчальної і виробничої практики студентів.

Модуль 2

32. Функції контролю знань студентів. Система понять.
33. Основні принципи контролю й оцінки знань.
34. Види перевірки навчальної діяльності студентів.
35. Методи і форми організації контролю знань, шляхи їх удосконалення.
36. Критерії і норми оцінки знань.
37. Рейтингова система оцінки знань.
38. Методичне забезпечення контролю і оцінки знань студентів.
39. Сутність педагогічної інноватики.
40. Методика використання проблемного навчання.
41. Методика застосування в навчальному процесі інтерактивних технологій навчання: кооперативне навчання, технології навчання у грі, метод проектів, тренінгові методи навчання, моделювання навчальних тем на основі дискусії.
42. Структура занять при застосуванні інтерактивних методик.
43. Методика використання інформаційних технологій навчання: дистанційне навчання; комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації: електронні видання навчального призначення, комп'ютерні системи навчального призначення, аудіо- та відео навчальні матеріали, глобальна мережа Інтернет.

9. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Педагогіка і методика викладання у вищій школі» включає:

1. 087- Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Педагогіка і методика викладання у вищій школі» для студентів спеціальності «Екологія та охорона навколишнього середовища» денної форми навчання /В.А.Сокаль. – Рівне: НУВГП, 2015. - 24 с.
2. Конспект лекцій на паперових носіях.
3. Конспект лекцій на електронних носіях.
4. Нормативні документи Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
5. Мультимедійні презентації до тем дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи».
6. Роздавальний матеріал до семінарських занять.

10. Рекомендована література

Базова

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: Навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. – К.: Кондор, 2008. – 272 с.
2. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. - 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 495 с.
3. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник 2-е вид. – К.: Каравела, 2008. – 352 с.
4. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Практикум: Навч. посіб. – К.: Каравела, 2008.
5. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В.Л. Ортинський – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с. – ISBN 978-966-364-820-0.
6. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: «Академвидав», 2006. – 352 с. (Альма-матер).

Допоміжна

1. Власова О.І. Педагогічна психологія: Навч. посібник / О.І. Власова. – Київ: Либідь, 2005.
2. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посібник. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 256 с. (Альма-матер).
3. Гончаров С.М. Основи педагогічної праці: Навч. посібник / С.М. Гончаров. – Рівне: РДТУ, 2001.
4. Державна національна програма „Освіта” (Україна XXI

століття). – К., 1994.

5. Закон України «Про вищу освіту» (від 17 січня 2002 р.)
6. Збірник нормативних актів України щодо організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі. Випуск 1. – К.: УАЗТ, 2003. – 420 с.
7. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамушенко, І.Ф. Кривонос, О.Г. Мирошник. – Київ: Вища школа, 2004.
8. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2005. – 448 с. (Альма-матер).
9. Савчин М.В. Педагогічна психологія: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2007. – 424 с. (Альма-матер).
10. Філоненко М.М. Психологія спілкування. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 224 с.
11. Якубовська С.С. Психологія і педагогіка. Навч. посібник / С.С. Якубовська. – Рівне: НУВГП, 2012. – 324 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра, спеціаліста і магістра всіх напрямків – К., 2002. – ПП. 13, С. 197.
2. Бібліотеки:
НУВГП (33000, Рівне, вулиця Приходька, 75); тел.: 22-25-39;
державна обласна (33000, Рівне, майдан Короленка, 6); тел.: 22-70-63.
3. Міські бібліотеки м. Рівного:
ім. В. Короленка (вул. Київська, 44);
№ 9 (вул. С. Бандери, 9а);
№ 10 (вул. Гагаріна, 67);
міська (вул. Корольова, 4);
міська (вул. Вітебська, 3а).
4. Методичний кабінет кафедр суспільних дисциплін НУВГП

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Підписано до друку ____ _____ 20 ____ р.
Формат 60X84 1/16 Обсяг _____ ум. др. арк.
Замовлення: № _____ Тираж _____ прим.
Рівне, НУВГП, Соборна, 11